

Malmö stad
Revisionskontoret

ÅRSRAPPORT 2018

Grundskolenämnden

Lina Burström Bennehult, kommunal yrkesrevisor

Revisorskollegiet 2019-04-10

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

I Kommunallag (2017:725) 6 kap 6 § anges att nämndernas ansvar för verksamheten är att nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

I Kommunallag (2017:725) 12 kap 1 § anges att revisorernas uppgifter är att pröva om verksamheten sköts på ett **ändamålsenligt** och från ekonomisk synpunkt **tillfredsställande** sätt, om räkenskaperna är **rättvisande** och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är **tillräcklig**.

I revisionskontorets årsrapport sammanfattar den kommunala yrkesrevisorn det gångna årets granskning av respektive nämnd vilket ger de förtroendevalda revisorerna underlag för sin prövning utifrån kommunallagen. Fördjupade granskningar som görs under året rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter. Alla publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida <http://malmo.se/stadsrevisionen>.

Innehåll

Sammanfattning	2
Årets granskning	2
Intern kontroll	4
Verksamheten	6
Ekonomi	11
Räkenskaper	13
Bilaga 1 - Övergripande revisionskriterier	14
Bilaga 2 - Fördjupade granskningar	17
Bilaga 3 – Uppföljning tidigare granskningar	22
Bilaga 4 – Nyckeltal	25

Sammanfattning

Intern kontroll

Sammantaget bedöms nämndens interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden har en tillräcklig process för att hantera risker samt ett välstrukturerat internkontrollarbete.

Granskningen av nämndens kontroller visar att det finns en fungerande riskhantering, en kontrollmiljö som säkerställer god intern kontroll, systematiska kontroller som är tydligt kopplade till riskanalysen samt en fungerande uppföljning av den interna kontrollen. Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 4 kap. skollagen är även det en viktig del i nämndens interna kontroll.

Verksamhet

Sammantaget bedöms år 2018 ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Bedömningen baseras främst på nämndens måluppfyllelse och på revisorernas fördjupade granskning.

Nämnden har följt upp samtliga av nämnden beslutade mål. Nämnden bedöms inte ha uppfyllt samtliga av nämnden beslutade mål 2018. Av totalt elva nämndsmål bedömer nämnden att tio delvis har uppnåtts under året och att ett mål inte har uppnåtts under året. Nämnden bedöms delvis ha bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål. Nämnden har redovisat sitt arbete med samtliga fem av kommunfullmäktige till nämnden riktade uppdrag.

Fördjupad granskning har genomförts av nämndens arbete mot kränkande behandling. Bedömningen är att grundskolenämnden inte helt säkerställer att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete mot kränkande behandling.

Utifrån genomförda granskningsinsatser bedöms verksamheten ha bedrivits i enlighet med reglementet för nämnden. Nämndens verksamhet utifrån lagar, riktlinjer, föreskrifter, tillsyn, rapporter och nyckeltal har granskats översiktligt. Utifrån genomförda granskningsinsatser bedöms verksamheten ha bedrivits på ett i övrigt ändamålsenligt sätt.

Ekonomi

Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden har bedrivit verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna och redovisar ett överskott om 38 366 tkr.

Räkenskaper

Nämndens balans- och resultaträkning har granskats och bedömts. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Intern kontroll
- Verksamhet
- Ekonomi
- Räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen. Revisionsarbetet bedrivs enligt god revisionsledning för yrkesrevisorer som den uttrycks i SKYREV:s vägledningar och rekommendationer.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. De övergripande revisionskriterierna redovisas i *bilaga 1*.

I årsrapporten redovisas översiktligt resultatet av årets granskningar av nämnden. De fördjupade granskningar som genomförts under året redovisas närmare i *bilaga 2*.

En uppföljning av i vilken mån nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskning redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i *bilaga 3*. För nämnden relevanta nyckeltal finns redovisade i *bilaga 4*.

Nämndernas arbete med jämställdhetsintegrering beaktas i granskningen.

De förtroendevalda revisorerna i styrgrupp skola träffar grundskolenämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport 2 och årsbokslut 2018.

Kommunal yrkesrevisor har varit Lina Burström Bennehult vid revisionskontoret i Malmö stad. Sakkunnig revisor har prövat sitt oberoende med mera i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Årsrapporten är ett utkast och inte en offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen 2018.

Intern kontroll

Under denna rubrik bedöms om nämndens interna kontroll under 2018 är tillräcklig.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att:

- kontrollen är aktiv och ändamålsenlig, dvs. att den förebygger, upptäcker och åtgärdar
- arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Granskningen av den interna kontrollen innefattar verksamhetens styrning, riskhantering, kontrollmiljö, kontroller och uppföljningsstruktur.

Malmö stad har ett reglemente för intern kontroll. Enligt reglementet ska nämnderna årligen besluta om en internkontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser. Nämndernas arbete med intern kontroll ska följas upp och rapporteras till kommunstyrelsen.

Sammanfattningsvis bedöms nämndens interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på nedanstående redogörelse.

Riskhantering

En del i nämndens interna kontroll är att identifiera och löpande analysera organisationens risker. Riskhanteringen syftar till att upptäcka, bedöma risker samt förebygga fel. Nämndens riskhantering har granskats och bedömts. Nämndens riskhantering bedöms som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden 180221 beslutade om intern kontrollplan 2018. En dokumenterad riskanalys låg som underlag till kontrollplanen. Nämndens interna kontroll medför att risker upptäcks, bedöms samt förebygger fel. Riskerna är tydligt beskrivna och de granskningar och åtgärder som beslutas om till följd av riskerna är utförligt beskrivna. Granskningarna i nämndens interna kontrollplan har koppling till riskanalysen. Samtliga åtgärder och granskningar som enligt riskanalysen ska genomföras finns med i den interna kontrollplanen.

Utöver den interna kontroll som sker via Malmö stads reglemente för intern kontroll är nämndens systematiska kvalitetsarbete enligt skollagen en viktig del. En del i underlaget för nämndens kvalitetsrapport är statistik och sam-

manställningar kring elever, personal och resultat i verksamheterna. Ytterligare underlag är skolornas kvalitetsrapporter samt förvaltningens kvalitetsbesök som genomförts under läsåret.

Kontrollmiljö

Nämnden ska i enlighet med reglementet för intern kontroll ha ett systematiskt arbetssätt och en organisation som säkerställer en god intern kontroll.

Nämndens kontrollmiljö avseende organisation, styrdokument och delegationsordning har granskats översiktligt. Kontrollmiljön bedöms utifrån genomförda granskningsinsatser som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att det av nämndens delegationsordning framgår vilken beslutanderätt som har överlämnats. Bedömningen grundar sig även på att aktuella styrdokument finns tydligt ordnade på förvaltningens intranät samt att organisationen och arbetssättet för intern kontroll finns dokumenterat i ”Riktlinjer för arbetet med intern kontroll inom grundskoleförvaltningen”. För att säkerställa att delegationsbeslut anmäls anordnar personal inom registraturen på grundskoleförvaltningens kanslienheter utbildningar där information om delegationsordning och hantering av delegationsbeslut ges.

Kontroller

Nämnden ska i enlighet med reglementet för intern kontroll genomföra kontroller för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig samt att lagar, förordningar och styrdokument följs.

Nämndens systematiska kontroller har granskats översiktligt. Utifrån genomförd granskning bedöms nämndens kontroller som tillräckliga.

Granskningen av nämndens kontroller visar att nämnden 180221 beslutade om en intern kontrollplan för 2018. Planen har beslutats i rätt tid och följer den kommungemensamma strukturen. Planen beskriver prioriterade åtgärder och granskningar. För respektive risk i riskanalysen finns en notering om hur den ska hanteras, inklusive motivering.

För ett antal risker i riskanalysen anges att granskning ska göras, men omfattas inte av den interna kontrollplanen. Dessa granskningar görs istället på avdelningarna, som ibland gör extra uppföljningar som del av löpande arbetet med intern kontroll. De blir inte nämndsärenden, men resultatet skrivs enligt uppgift in i Stratsys¹ i slutet av året innan nästa års riskanalys/intern kontrollplan fastställs.

¹ Malmö stads IT-baserade planerings- uppföljnings- och rapporteringssystem.

I slutet av 2017 upptäckte grundskoleförvaltningen via en internrevision att det skett stölder på en skola där personal var inblandad. Nämndens uppföljning av intern kontrollplanen visar att grundskoleförvaltningen under vårterminen 2018 har genomfört en granskning avseende stöldbegärlig egendom. Sammanlagt gjordes minst 272 stickprov av sex slumpmässigt utvalda skolor det vill säga cirka 45 kontroller per skolenhet. Utifrån genomförd granskning konstateras bland annat att det finns stora brister i verksamheternas löpande arbete med upprätthållandet av en aktuell och korrekt inventarieförteckning. Förvaltningen fann inget som tyder på att oegentligheter skulle ägt rum. Förvaltningen anser att årliga kontroller är en rimlig åtgärd.

Uppföljningsstruktur

Samtliga granskningar och åtgärder i planen har löpande genomförts och rapporterats till nämnden under 2018. Nämnden har fattat beslut utifrån samtliga genomförda granskningar och åtgärder. Nämnden har vidare beslutat om ”Uppföljning intern kontroll 2018” på nämndsmötet i februari. I rapporten sammanfattas samtliga granskningar och direktåtgärder som genomförts under året. Utöver den uppföljning som görs enligt intern kontrollplanen görs en stor del av uppföljning av verksamheten i nämndens kvalitetsrapport. Där följer nämnden upp resultatet, samt analyserar och föreslår åtgärder, för verksamhetens uppdrag enligt skollag och läroplan.

Verksamheten

Under denna rubrik sker en bedömning av om nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under januari - augusti 2018. Att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt innebär att:

- Verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- Nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och resultat.

Granskningen av verksamhetens ändamålsenlighet innefattar följsamhet till kommunfullmäktiges mål och uppdrag, nämndsmålen samt de lagar, föreskrifter och styrdokument som gäller för verksamheten.

Sammantaget bedöms grundskolenämnden 2018 ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundas på nedanstående redogörelse, främst i de delar som avser måluppfyllelse och fördjupad granskning samt nämndens kvalitetsrapport.

Nämndens reglemente

Grundskolenämndens verksamhet har granskats översiktligt utifrån nämndens reglemente. Utifrån genomförda granskningsinsatser bedöms verksamheten ha bedrivits i enlighet med reglementet för nämnden.

Nämndsmål och budget

En del i nämndens interna kontroll är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi och verksamhet. Utifrån nämndens budget för år 2018 är bedömningen att nämnden har följt kommunfullmäktiges beslut i budget 2018, genom att besluta om elva egna nämndsmål där det tydligt framgår hur målen förväntas bidra till respektive kommunfullmäktigemål. Nämnden har beslutat om en budget i balans och redovisat hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas.

Uppföljning av mål och uppdrag

I enlighet med Malmö stads budget 2018 ska nämnden följa upp verksamheten samt ekonomin och analysera vad som åstadkommit. Resultatet ska följas upp i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar och i förhållande till den målsättning som är beslutad av nämnden med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål. Resultatet på nämndsnivå ska kopplas till respektive kommunfullmäktigemål och redovisas till kommunstyrelsen.

Nämndens uppföljningsstruktur för verksamhet har granskats och bedömts. Nämnden bedöms ha en tillräcklig uppföljningsstruktur avseende verksamhet. Bedömningen grundar sig på att nämnden i enlighet med kommunfullmäktiges budget 2018 har följt upp och analyserat vad som åstadkommit, och varför, i förhållande till målen, samt redovisat hur utfallet påverkar verksamhetens fortsatta arbete. Även de av kommunfullmäktige beslutade fem uppdragen har rapporterats.

Måluppfyllelse och genomförande av uppdrag

Nämnden har följt upp samtliga av nämnden beslutade mål. Nämnden bedöms för år 2018 delvis ha uppfyllt av nämnden beslutade mål. Av totalt elva nämndsmål har 10 delvis uppnåtts och ett mål inte uppnåtts.

Nämnden bedöms delvis ha bidragit till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges mål.

Nämnden har redovisat sitt arbete med samtliga fem av kommunfullmäktige till nämnden riktade uppdrag.

Systematiskt kvalitetsarbetet – Kvalitetsrapport 2018

Kvalitetsrapporten är en del i grundskolenämndens systematiska kvalitetsarbete som följer av 4 kap. skollagen. I rapporten ges en lägesbedömning av skolverksamheterna inom grundskolenämndens ansvar. Syftet är att den ska ge underlag för utvecklingsåtgärder för att de nationella målen för skolan ska uppnås.

I rapporten framkommer att kunskapsresultaten har förbättrats. Andelen elever, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund, som avslutade grundskolan behöriga för gymnasieskola har ökat. Andelen gymnasiebehöriga elever var 86,5 procent efter avslutad sommarskola. Det finns dock fortfarande stora variationer i kunskapsresultat mellan skolor, även om de under året har minskat. Enligt kvalitetsrapporten beror minskade skillnader på att de lågpresterande skolorna och eleverna presterat bättre 2018 jämfört med tidigare år. Svårigheter att lyfta elevers resultat i matematik påverkar det samlade resultatet. Måluppfyllelsen i matematik är det som har störst betydelse för varför många elever inte uppnått gymnasiebehörighet. I kvalitetsrapporten framgår att det har genomförts flera satsningar inom matematikämnet, både på huvudmannanivå och på skolorna, men insatserna har ofta varit generella och inte inneburit några större förändringar av matematikundervisningen.

Kompetensförsörjningen är fortsatt en utmaning. Andelen legitimerade lärare i grundskolan med behörighet i minst ett ämne har sjunkit sedan föregående läsår och ligger nu på 78,4 procent. Rekrytering av legitimerade lärare är svårare inom vissa ämnen, till exempel i matematik. Även fritidspedagoger är en grupp där det är svårt att hitta behöriga sökande.

Arbetet med övergångar mellan och inom skolformer är ett av grundskoleförvaltningens prioriterade åtaganden. Externa och interna granskningar har visat att det finns utvecklingsbehov vad gäller elevers övergångar inom förvaltningen. Nya rutiner för övergångar från förskolan har upprättats, men uppföljningar visar att det finns fortsatt behov att utveckla det arbetet.

Domar, tillsyn och granskning

Nämndens verksamhet utifrån lagar, riktlinjer, föreskrifter, tillsyn, rapporter och nyckeltal har granskats översiktligt.

- Miljöförvaltningen: sex beslut ang. försiktighetsmått respektive ventilation samt redovisning av egenkontroll.
- Arbetsmiljöverket: ett beslut ang. brister i arbetsmiljön på skola.

- Justitieombudsmannen: kritik mot nämnden för att vårdnadshavare inte kontaktats när barn hämtades av en släkting.
- Förvaltningsrätten i Malmö: 13 ärenden gällande skolskjuts
- Kammarrätten i Göteborg: en dom ang. ersättning till fristående skolor.
- Skolväsendets överklagandenämnd: en dom ang. skolplacering på Idrottsgrundskola.
- Skolinspektionen: 38 beslut i tillsynsärenden på individnivå. Avser huvudsakligen förelägganden i ärenden om kränkande behandling resp. rätt till stöd.
- Barn- och elevombudsmannen: 17 beslut i tillsynsärenden på individnivå. Avser förelägganden i ärenden om kränkande behandling

Fördjupad granskning

Nedan följer sammanfattningar av de fördjupade granskningar som stadsrevisionen har genomfört under året och där grundskolenämnden har granskats. Se bilaga 2 för utförligare beskrivning av granskningarna.

Arbetet mot kränkande behandling

Stadsrevisionen har genomfört granskning av arbetet mot kränkande behandling. Granskningen har avsett grundskolenämnden. Utifrån genomförd granskning är bedömningen att grundskolenämnden **inte helt** säkerställer att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete mot kränkande behandling. Bedömningen är vidare att grundskolenämnden **inte helt** säkerställer att arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Av granskningen framgick även att antalet anmälningar till huvudman avseende kränkande behandling ökat kraftigt från 1 348 anmälningar 2016 till 3 112 anmälningar 2017.

Av grundskolenämndens yttrande framgår bl.a. att den avser att göra viss revidering av delegationsordningen samt utveckla uppföljningen i kvalitetsdialoger för att säkerställa att planer mot kränkande behandling upprättas enligt gällande lagstiftning och återrapporteras till nämnd. Grundskolenämnden uppger även att den kommer att utveckla analysen av upplevda kränkningar, utredningar och åtgärder ur ett huvudmannaperspektiv genom varje elevs bästa skola och redovisa denna analys inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Av nämndens yttrande framgår vidare att grundskolenämnden och förvaltningen sedan starten i juli 2013 har arbetat aktivt med att medvetandegöra all personal i Malmö stads grundskolor kring anmälningsskyldigheten vid upplevda kränkningar eller trakasserier. Det ökade antal anmälningar bedöms därför av grundskolenämnden som positivt utifrån att lagen syftar till att skolorna ska uppmärksamma alla eventuella kränkningar. Det är sedan den efterföljande utredningen som visar om kränkning i skollagens mening skett eller ej.

Malmö stads arbete mot våldsbejakande miljöer

KPMG har på uppdrag av stadsrevisionen genomfört en granskning av förebyggande arbete mot våldsbejakande miljöer. Syftet med granskningen var att bedöma om Malmö stad säkerställer att det finns ett ändamålsenligt arbete med att förebygga och motverka våldsbejakande miljöer. Granskningen har avsett kommunstyrelsen, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden och fritidsnämnden. Utifrån genomförd granskning är bedömningen att det i huvudsak finns ett ändamålsenligt strategiskt arbete med att förebygga och motverka våldsbejakande miljöer. Granskningen visar dock att det finns utvecklingsområden.

Av grundskolenämndens yttrande framgår att nämnden bedömer att de i rapporten presenterade rekommendationerna ligger väl i linje med hur grundskolenämndens verksamhet är planerad. Inom grundskolenämnden kommer arbetet som bedrivits på området att upprätthållas och vid behov justeras eller vidareutvecklas.

Klimatutsläpp och matkonsumtion

Malmö stadsrevision har granskat om policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad efterlevs samt om genomförande, utvärdering och uppföljning är ändamålsenlig vid bland andra grundskolenämnden.

Enligt policyn, som beslutades av kommunfullmäktige 2010-10-28, ska nämnder och styrelser bryta ner de övergripande målen till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbeta in dessa i sina verksamheter. Uppföljningen av policyn ska integreras med övrig uppföljning i nämndernas och styrelsernas årsbokslut.

På nämndsnivå är bedömningen att:

- grundskolenämnden delvis efterlever policyn samt att genomförande, utvärdering och uppföljning delvis är ändamålsenlig.

I sitt yttrande uppger grundskolenämnden att den är positiv till att följa stadsrevisionens rekommendationer. Nämnden redovisar vidare vilka åtgärder som planeras vidtas.

Uppföljning av tidigare fördjupade granskningar

Nedan följer en kort sammanfattning av de uppföljningar som gjorts av tidigare granskningar. Se bilaga 3 för utförligare beskrivning av uppföljningarna.

Uppföljning av fördjupad granskning av upphandlingar

Stadsrevisionen genomförde under hösten 2017 en fördjupad granskning av upphandlingar inom grundskolenämnden. Vid granskningen identifierades ett antal områden som stadsrevisionen rekommenderade nämnden att vidta åtgärder kring. Nämnden har i sitt yttrande (Dnr. GRF-2018-1822) redogjort för vidtagna och planerade åtgärder.

I uppföljning av granskningen har grundskoleförvaltningen kommit in med svar på hur nämnden arbetat vidare med de planerade åtgärderna. I sitt svar till stadsrevisionen har de angett vilka åtgärder som vidtagits, vilken effekt dessa haft på verksamheten samt angett vilka ytterligare åtgärder som planeras. Stadsrevisionen bedömer att grundskolenämnden har följt de rekommendationer som lämnades i den fördjupade granskningen. Bedömningen grundas på det svar som grundskoleförvaltningen har lämnat den 15 februari januari 2019. Eftersom grundskoleförvaltningen bedömer att det fortsatt är låg följsamheten av rutinerna för direktupphandling kommer stadsrevisionen fortsatt att följa frågan i den grundläggande granskningen 2019.

Ekonomi

Under denna rubrik görs bedömning av om nämndens verksamhet har bedrivits inom de av kommunfullmäktige beslutade ekonomiska ramarna.

Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden har bedrivit verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna. Nämndens resultat visar på ett överskott om 38 366 tkr.

Styrning

En del i nämndens uppdrag är att säkerställa en ändamålsenlig styrning och kontroll av ekonomi. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett utifrån ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att nämnden har bedrivit verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna. Nämnden har beslutat om en budget i balans och redovisat hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas.

Överskottet om 38 366 tkr förklaras i nämndens årsanalys bland annat av att den totala nettokostnaden för lokaler blev 43 Mkr lägre jämfört med budget.

Följande resultat samt avvikelse i förhållande till budget redovisas årsanalys 2018:

Tabell 1 – resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Utfall 2018	Budget 2018	Avvikelse
Bidrag	428 297	355 569	+72 728
Övriga intäkter	3 966 493	4 015 374	-48 881
Totala intäkter	4 394 790	4 370 943	+23 847
Lönekostnader	-2 040 634	-2 037 820	-2 814
PO-Pålägg	-790 758	-797 458	+6 700
Övriga personalkostnader	-3 952	0	-3 952
Totala personalkostnader	-2 835 343	-2 835 278	-65
Lokal- och markhyror	-608 988	-644 098	+35 110
Övriga kostnader	-5 106 860	-5 082 535	-24 325
Avskrivningar	-40 381	-42 626	+2 245
Totala övriga kostnader	-5 756 229	-5 769 259	+13 030
Nettokostnad exkl. finansnetto	-4 196 783	-4 233 595	+36 812
Kommunbidrag	4 238 976	4 238 976	-0
Finansiella intäkter	11	2	+9
Finansiella kostnader	-3 838	-5 384	+1 545
Resultat	38 366	0	+38 366
Nettokostnad	-4 200 610	-4 238 976	+38 366

Källa: Qlikview - Ekonomisk analys 171 Grundskoleförvaltningen/Stratsys för nämnd/Budgetavvikelse

Uppföljning av ekonomi

Nämnden har följt upp ekonomin i samband med utfallsprognoser, delårsrapporter och årsanalys i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar. Nedanstående sammanställning visar att prognossäkerheten i nämndens ekonomiska rapportering i huvudsak har varit god. I årsanalysen förklaras avvikelser i utfallet jämfört med prognoser.

Tabell 2 – prognosjämförelse, Mkr

	Prognos UP1	Prognos DR1	Prognos DR2	Prognos UP2	Utfall 2018
Bidrag	356 269	361 199	363 164	363 948	428 297
Övriga intäkter	3 999 421	3 970 880	3 967 888	3 957 602	3 966 493
Totala intäkter	4 355 690	4 332 079	4 331 052	4 321 550	4 394 790
Lönekostnader	-2 058 677	-2 067 769	-2 063 432	-2 058 671	-2 040 634
PO-Pålägg	-806 098	-787 714	-785 899	-783 282	-790 758
Övriga personalkostnader					-3 952
Totala personalkostnader	-2 864 775	-2 855 483	-2 849 331	-2 841 953	-2 835 343
Lokal- och markhyror	-616 099	-607 098	-607 043	-606 043	-608 988
Övriga kostnader	-5 048 331	-5 060 064	-5 065 244	-5 044 447	-5 106 860
Avskrivningar	-42 626	-42 776	-42 776	-42 701	-40 381
Totala övriga kostnader	-5 707 056	-5 709 938	-5 715 063	-5 693 191	-5 756 229
Nettokostnad exkl. finansnetto	-4 216 142	-4 233 342	-4 233 342	-4 213 595	-4 196 783
Kommunbidrag	4 221 523	4 238 723	4 238 723	4 238 976	4 238 976
Finansiella intäkter	0	0	0	0	11
Finansiella kostnader	-5 381	-5 381	-5 381	-5 381	-3 838
Resultat	0	0	0	20 000	38 366
Nettokostnad	-4 221 523	-4 238 723	-4 238 723	-4 218 976	-4 200 610

Källa: Qlikview - Ekonomisk analys 171 Grundskoleförvaltningen/Prognos/Resultaträkning

Räkenskaper

Under denna rubrik görs bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande och upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Balans- och resultaträkning ska ge en rättvisande bild av nämndens resultat och förmögenhetsställning.

Nämndens balans- och resultaträkning har granskats och bedömts. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Bilaga 1 - Övergripande revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. De övergripande revisionskriterierna för 20xx års granskning av nämndernas verksamhet, ekonomi, interna kontroll samt räkenskaper anges nedan. Om granskningen visar att de övergripande- och nämndspecifika revisionskriterierna inom respektive område följs, bedöms nämndernas verksamhet, ekonomi, interna kontroll samt räkenskaper som ändamålsenlig/ tillfredsställande/ tillräcklig/ rättvisande. Påvisar granskningen väsentliga avvikelser mot revisionskriterierna så bedöms ovanstående områden som inte helt, alternativt inte, ändamålsenlig/ tillfredsställande/ tillräcklig/ rättvisande.

Kommunallag (2017:725)

Kommunallagen är den grundläggande lagen som styr kommunernas verksamhet. Kommunallagen är indelad i tretton kapitel som reglerar bl.a. medlemskap, kommunala självstyrelsen, kommunala kompetensen, kommunala organen, förtroendevaldas rättigheter och skyldigheter, bestämmelser om styrelsen och övriga nämnder, medbestämmandeformer, ekonomisk förvaltning, revision och laglighetsprövning. I 12 kap. 1 § anges att revisorernas uppgifter är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

I 6 kap. 6 § anges att nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan.

Budget 2018 (Kf, 23/11 – 2017)

Malmö stads budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för stadens nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktige anger kommunfullmäktigemål och uppdrag 2018 som ska omsättas i praktisk handling av nämnder och bolagsstyrelser. I budget 2018 anges att:

Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges mål och ska utifrån kommunfullmäktigemålen besluta om egna mål där det tydligt ska framgå hur målen förväntas bidra till respektive kommunfullmäktigemål. Det ska också tydligt framgå hur målen ska uppnås samt hur dessa ska följas upp. Särskild vikt ska läggas vid att beskriva hur samverkan med andra nämnder, bolag eller externa aktörer ska bedrivas för att uppnå målen.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att följa upp och analysera vad som åstadkommits, och varför, i förhållande till målen. Analysen ska svara på följande tre frågor: Hur gick det? Varför blev det så? Hur påverkar utfallet verksamhetens fortsatta arbete?

Nämnderna rapporterar måluppföljning och analys till kommunstyrelsen. Redovisningen ska bestå av analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar vad nämnden/bolaget har uppnått i förhållande till uppsatta mål. Detta innebär att nämnder och bolagsstyrelser både ska göra en bedömning av måluppfyllelsen och redovisa ett tydligt resonemang som visar vad bedömningen grundar sig på. Vid årets slut ska måluppfyllelsen även analyseras utifrån vad det innebär för uppfyllelsen av kommunfullmäktigemålen.

Inom de olika målområdena finns ett antal uppdrag. Dessa ska, om inte annat anges, genomföras så fort som möjligt under budgetåret och redovisas i samband med nämndernas/bolagens årsanalys i enlighet med särskilda anvisningar från kommunstyrelsen.

Riktlinjer för ekonomistyrning (kf, 23/11-2016)

Riktlinjerna för ekonomistyrning reglerar kommunfullmäktiges ekonomiska styrning av nämnderna och syftar till att tillsammans med kommunfullmäktigemålen och de finansiella målen uppnå en hållbar ekonomi. I riktlinjerna för ekonomistyrning anges att:

Den av kommunfullmäktige fastställda budgeten är bindande både vad avser ekonomiska ramar och mål för verksamheten. Verksamheten skall bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta medför att de i budgeten angivna målen inte helt kan uppnås. Nämnderna får således inte överskrida vare sig kommunbidrag eller investeringsram. Nämnd skall utifrån kommunfullmäktiges budget upprätta en budget för nämndens verksamheter. Budgeten ska innehålla nämndsmål, plan för verksamheten och redovisning av hur tilldelade ekonomiska ramar ska användas. Nämnd skall också för egen del regelbundet följa utvecklingen för nämndens verksamheter och vidta korrigerande åtgärder efter behov. Nämnd skall sammanställa och avsluta årets räkenskaper i ett bokslut och upprätta en årsanalys.

Nämnd skall rapportera till kommunstyrelsen om måluppfyllelse och utveckling av verksamhet och ekonomi under året i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar. Nämnd har, utöver vad som anges i anvisningar från kommunstyrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera kommunstyrelsen om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. Det åligger kommunstyrelsen att sammanställa och avsluta räkenskaperna i ett kommundotalt bokslut och upprätta kommunens årsredovisning.

Reglemente för intern kontroll (kf, 20/12 – 2016)

Reglementet omfattar de kommunala nämnderna och styrelser i de helägda bolagen. Syftet med reglementet är att tydliggöra ansvaret för intern kontroll. I reglementet anges att:

Styrelsen och nämndernas interna kontroll ska säkerställa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet genom styrning och kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet. Styrelsens och nämndernas interna kontroll ska medföra att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig samt att lagar, förordningar och styrdokument följs.

Nämnder har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig inom dess ansvarsområden och ska se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll. Nämnderna ska årligen besluta om internkontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser. Nämndernas och styrelsens interna kontroll ska medföra att risker upptäcks och bedöms samt förebygger fel. En årlig uppföljning av arbetet med intern kontroll ska rapporteras till kommunstyrelsen. Nämnderna ska följa kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas och bolagsstyrelsernas rapportering utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov initiera förbättringar.

Lag (1997:614) om kommunal redovisning

Lagen om kommunal redovisning reglerar redovisningen inom kommuner, landsting och kommunalförbund.

Rådet för kommunal redovisning (RKR)

RKR är ett normgivande organ som utvecklar god redovisningssed i enlighet med lagen om kommunal redovisning. RKR har per 20xx utarbetat 23 rekommendationer för redovisningsfrågor som är av principiell betydelse eller av större vikt och tolkar vad som är god redovisningssed för kommuner, landsting och kommunalförbund.

Kommuncentrala styrdokument

De kommuncentrala styrdokumenten som är beslutade av kommunfullmäktige och gäller samtliga nämnder i kommunen, finns samlade på Malmö stads intranät;

<https://komin.malmo.se/Var-kommun/Mal--styrning/Kommuncentrala-styrdokument.html>

Bilaga 2 - Fördjupade granskningar

Granskning av kränkande behandling i grundskolan

Stadsrevisionen har genomfört granskning av arbetet mot kränkande behandling i grundskolan. Syftet med granskningen har varit att bedöma om grundskolenämnden säkerställer att arbetet mot kränkande behandling bedrivs ändamålsenligt och med en tillräcklig intern kontroll. Utifrån genomförd granskning är bedömningen att grundskolenämnden inte helt säkerställer att det bedrivs ett ändamålsenligt arbete mot kränkande behandling. Bedömningen är vidare att grundskolenämnden inte helt säkerställer att arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Bedömningen grundar sig på nedanstående redogörelse.

Det förebyggande arbetet

Bedömningen utifrån genomförda granskningsinsatser är att grundskolenämnden i allt väsentligt säkerställer ett ändamålsenligt förebyggande arbete mot kränkande behandling. Granskningen har visat att det bedrivs ett aktivt förebyggande arbete mot kränkande behandling på de utvalda skolorna. Det är ett prioriterat område och intervjuerna visar på att det finns en genomgående medvetenhet och en kunskap om vikten av det förebyggande arbetet på skolan. Rastaktiviteter och att öka mängden vuxna som är synliga i skolan är det som framhålls som särskilt viktigt för det förebyggande arbetet av såväl personal på skolorna som intervjuade elever.

För de tre utvalda skolorna förekommer inga till nämnden återrapporterade delegationsbeslut om genomförande av förebyggande åtgärder på generell nivå. De granskade skolornas planer mot kränkande behandling innehåller förebyggande åtgärder, men beslut om planerna har inte återrapporterats avseende läsåret 2017/2018. Granskningen har också visat att det i förvaltningens rutiner inte är närmare beskrivet vilka förebyggande åtgärder som ska återrapporteras av skolorna. Förvaltningen har identifierat att det förekommer att fel typ av åtgärder rapporteras till nämnden. Nämnden bör stärka den interna kontrollen av att återrapportering av dessa beslut sker. Det blir annars inte möjligt att få en fullständig och enhetlig bild av vilka förebyggande åtgärder av generell karaktär som genomförs på skolorna.

Planer mot kränkande behandling

Bedömningen utifrån genomförda granskningsinsatser är att grundskolenämnden inte har säkerställt att arbetet med planer mot kränkande behandling bedrivs ändamålsenligt och

med en tillräcklig intern kontroll. Enligt nämndens delegationsordning ska beslut om upprättande av plan mot kränkande behandling återrapporteras till nämnd. Ingen sådan återrapportering av beslut har skett till nämnden för planer avseende läsåret 2017/2018. Förvaltningsledningen säkerställer inte heller på ett systematiskt sätt att samtliga skolor årligen har beslutat om en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav. Vid granskningstillfället hade 13 skolor ingen för året beslutad plan och tre skolor saknade plan överhuvudtaget.

Utifrån granskning av de tre utvalda skolorna kan konstateras att en av skolorna inte varje år upprättar en plan mot kränkande behandling. För en annan av skolorna kan konstateras att lagens krav om att redovisa hur åtgärderna från föregående års plan genomfördes inte är uppfyllt. Nämnden bör stärka den interna kontrollen av att planer mot kränkande behandling upprättas enligt gällande lagstiftning. Nämnden bör vidare stärka den interna kontrollen avseende rapportering av delegationsbeslut till nämnden avseende upprättande av plan. Nämnden rekommenderas också att överväga att stärka rutinerna kring upprättande av planer mot kränkande behandling, i form av exempelvis stödmaterial, statistik och/eller en förvaltningsgemensam mall för hur en plan måste se ut för att uppfylla lagkraven.

Anmälan, utredning och åtgärder

Bedömningen utifrån genomförda granskningsinsatser är att grundskolenämnden i allt väsentligt säkerställer ett ändamålsenligt arbete mot kränkande behandling avseende anmälan, utredning och åtgärder. Det finns tydliga upprättade rutiner och förvaltningen upplevs som ett gott stöd på området av skolorna. Förvaltningen har tagit fram beslutsstöd som gör att processen kan följas såväl totalt för samtliga kommunala skolor samt på enskilda skolor. Även rektorerna har tillgång till detta verktyg. De utvalda skolorna arbetar aktivt med anmälan, utredning och åtgärder avseende kränkande behandling.

Bedömningen är dock att grundskolenämnden inte har säkerställt att arbetet med anmälan, utredning och åtgärder bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. För en av skolorna i vårt urval har inga anmälningar av kränkande behandling skett till nämnden 2018. Samma skola har inte återrapporterat några beslut om utredning och åtgärder. För en annan av skolorna har enbart fyra anmälningar till huvudman tagits upp i grundskolenämnden under perioden januari-april 2018. Samtliga dessa fyra fall hade dock anmälningsdatum 2017. Det har konstaterats att beslut om utredning och åtgärder inte alltid rapporteras till nämnden vid nästkommande nämndssammanträde. Nämnden får således inte i samtliga fall rapport om att utredning har genomförts skyndsamt och att skäliga åtgärder har vidtagits. Nämnden bör stärka den interna kontrollen av att anmälan till huvudman avseende kränkande behandling samt anmälan av delegationsbeslut avseende utredning och åtgärder sker enligt lag och nämndens delegationsordning.

Övergripande uppföljning och konstaterade brister i arbetet

Bedömningen är att nämnden kan stärka uppföljningen av arbetet mot kränkande behandling. Det saknas specifik analys av arbetet mot kränkande behandling i förvaltningens senaste kvalitetsrapport. Nämnden rekommenderas säkerställa att det sker en specifik dokumenterad övergripande analys av arbetet mot kränkande behandling.

Med anledning av de brister i efterlevnaden av lag och nämndens delegationsordning som noterats inom ramen för granskningen måste grundskolenämnden säkerställa att:

- Korrekt återrapportering av delegationsbeslut beträffande genomförande av åtgärder för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling sker
- Planer mot kränkande behandling upprättas enligt gällande lagstiftning
- Rapportering av delegationsbeslut till nämnden avseende upprättande av plan mot kränkande behandling sker
- Anmälan till huvudman avseende kränkande behandling samt anmälan av delegationsbeslut avseende utredning och åtgärder sker enligt lag och nämndens delegationsordning

Revisorskollegiet skickade rapporten till grundskolenämnden för yttrande. Grundskolenämnden yttrande behandlas på revisorskollegiets sammanträde 181017.

Av grundskolenämndens yttrande framgår bl.a. att den avser att göra viss revidering av delegationsordningen samt utveckla uppföljningen i kvalitetsdialoger för att säkerställa att planer mot kränkande behandling upprättas enligt gällande lagstiftning och återrapporteras till nämnd. Grundskolenämnden uppger även att den kommer att utveckla analysen av upplevda kränkningar, utredningar och åtgärder ur ett huvudmannaperspektiv genom varje elevs bästa skola och redovisa denna analys inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Av granskningen framgick även att antalet anmälningar till huvudman avseende kränkande behandling ökat kraftigt från 1 348 anmälningar 2016 till 3 112 anmälningar 2017. Av nämndens yttrande framgår att grundskolenämnden och förvaltningen sedan starten i juli 2013 har arbetat aktivt med att medvetandegöra all personal i Malmö stads grundskolor kring anmälningsskyldigheten vid upplevda kränkningar eller trakasserier. Det ökade antal anmälningar bedöms därför av grundskolenämnden som positivt utifrån att lagen syftar till att skolorna ska uppmärksamma alla eventuella kränkningar. Det är sedan den efterföljande utredningen som visar om kränkning i skollagens mening skett eller ej.

Granskning av Malmö stads förebyggande arbete mot våldsbejakande miljöer

KPMG har på uppdrag av stadsrevisionen genomfört en granskning av förebyggande arbete mot våldsbejakande miljöer. Syftet med granskningen var att bedöma om Malmö stad säkerställer att det finns ett ändamålsenligt arbete med att förebygga och motverka våldsbejakande miljöer. Granskningen har avsett kommunstyrelsen, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden och fritidsnämnden.

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att det i huvudsak finns ett ändamålsenligt strategiskt arbete med att förebygga och motverka våldsbejakande miljöer, dock visar granskningen på följande förbättringsområden:

- Roll- och ansvarsfördelningen kan tydliggöras vad gäller styrning och ledning samt säkerställande av efterlevnad av upprättad riktlinje.
- Det föreligger ett behov av förtydligande kring vilka strategiska frågor som ska drivas och följas upp av kommunstyrelsen och vilka frågor som ingår i respektive nämnds strategiska arbete med förebyggande arbete avseende våldsbejakande miljöer.
- Införandet av evidensbaserade metoder för insatser och uppföljning utgör ett viktigt utvecklingsområde.
- Den samordning och samverkan som bedrivs behöver formaliseras i syfte att skapa en tydlig organisation och samverkan som är kopplad till funktion snarare än person.

Kommunstyrelsen och övriga granskade nämnder rekommenderas säkerställa att:

- arbetet med att utveckla evidensbaserade insatser och metoder fortgår och att Communities That Care som styrmodell framöver följs upp och utvärderas.

Revisorskollegiet behandlade bifogad rapport vid sammanträdet 2018-08-23 och beslutade att översända rapporten till kommunstyrelsen, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden och fritidsnämnden för yttrande senast 181031.

Av grundskolenämndens yttrande framgår att nämnden bedömer att de i rapporten presenterade rekommendationerna ligger väl i linje med hur grundskolenämndens verksamhet är planerad. Inom grundskolenämnden kommer arbetet som bedrivits på området att upprätthållas och vid behov justeras eller vidareutvecklas.

Granskning av klimatutsläpp och matkonsumtion

Klimatutsläpp och matkonsumtion

Malmö stadsrevision har granskat om policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad efterlevs samt om genomförande, utvärdering och uppföljning är ändamålsenlig vid kommunstyrelsen, förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, kulturnämnden och miljönämnden.

Enligt policyn, som beslutades av kommunfullmäktige 2010-10-28, ska nämnder och styrelser bryta ner de övergripande målen till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbeta in dessa i sina verksamheter. Uppföljningen av policyn ska integreras med övrig uppföljning i nämndernas och styrelsernas årsbokslut.

Bedömningen är att grundskolenämnden *delvis* efterlever policyn samt att genomförande, utvärdering och uppföljning *delvis* är ändamålsenlig.

Grundskolenämnden rekommenderas att:

- utifrån bristerna i granskningen upprätta åtgärdsplaner för hur målen i matpolicyn ska nås, där det tydligt framgår när och hur åtgärderna ska ske, beräknad kostnad för åtgärderna, förväntad effekt av åtgärderna samt vem som är ansvarig för respektive åtgärd.
- se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med externa aktörer utöver det som sker inom ramen för de kommungemensamma upphandlingsrutinerna.
- bryta ner det övergripande målet i matpolicyn avseende eko-andel till delmål och följa upp detta i samband med övrig måluppföljning i kommunstyrelsen respektive nämnderna.

I sitt yttrande uppger grundskolenämnden att den är positiv till att följa stadsrevisionens rekommendationer (upprätta åtgärdsplaner för hur målen i matpolicyn ska nås, se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med externa aktörer samt att bryta ner det övergripande målet i matpolicyn avseende eko-andel till delmål och följa upp detta).

Grundskolenämnden uppger vidare bl.a. att:

- grundskoleförvaltningen ges i uppdrag att upprätta en plan för hur målen i matpolicyn ska nås i samarbete med Skolrestauranger på serviceförvaltningen.
- grundskoleförvaltningen ges i uppdrag att se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med externa aktörer.

grundskoleförvaltningen ges i uppdrag (enligt protokoll, ej yttrandet) att ta fram ett delmål gällande växthusgaser så snart det är möjligt att följa upp på nämnds nivå, och följa upp det i måluppföljningen.

Bilaga 3 – Uppföljning tidigare granskningar

Uppföljning av fördjupad granskning av upphandlingar

Stadsrevisionen genomförde under hösten 2017 en fördjupad granskning av upphandlingar inom grundskolenämnden. Vid granskningen identifierades ett antal områden som stadsrevisionen rekommenderade nämnden att vidta åtgärder kring. Nämnden har i sitt yttrande (Dnr. GRF-2018-1822) redogjort för vidtagna och planerade åtgärder.

Stadsrevisionen har i december 2017 genomfört en uppföljning av nämndens arbete med de rekommendationer som lämnades. Med anledning av uppföljningen begärde stadsrevisionen en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits och vilken effekt dessa åtgärder har haft på verksamheten

Stadsrevisionens bedömning

Stadsrevisionen bedömer att grundskolenämnden har följt de rekommendationer som lämnades i den fördjupade granskningen. Bedömningen grundas på det svar som grundskoleförvaltningen har lämnat den 15 februari januari 2019. Eftersom grundskoleförvaltningen bedömer att det fortsatt är låg följsamheten av rutinerna för direktupphandling kommer stadsrevisionen följa upp frågan 2019.

Nedan redovisas delar av förvaltningens svar på respektive rekommendation:

- Nämnden bör säkerställa att rutinen för direktupphandling efterlevs

Administrativa chefer har införts i förvaltningen för att avlasta rektor från de administrativa frågorna och för att underlätta styrning och kontroll av skolornas inköp.

En uppföljningsstruktur avseende avtalstrohet och direktupphandling har tagits fram och följs dagligen. Ny policy och riktlinjer gällande inköp har tagits fram och ska ses över kontinuerligt vid behov.

Under hösten 2018 har uppföljnings- och utvecklingsarbete skett för att få kunskap kring skolornas inköpsmönster både på enhets- och aggregerad förvaltningsnivå samt stärkt intern kontroll genom att löpande kontroller görs av fakturor som lagts till betalning i ekonomisystemet. Detta i syfte att kartlägga nivån av avtalstrohet gentemot leverantörer som Malmö stad och grundskoleförvaltningen har ingångna avtal med och i förekommande fall ta reda på huruvida inköpen föregåtts av en korrekt dokumenterad direktupphandling i enlighet med förvaltningens antagna inköpspolicy.

Samtliga IKEA-kort har dragits in kopplade till förvaltningen.

En effekt av åtgärderna är färre inköp hos leverantörer som det inte finns avtal med, fler korrekta direktupphandlingar i diarieföringssystemet samt att dessa är tydligt kopplade till fakturorna i redovisningen. Mer kunskap och intresse i verksamheten. Se även ovan för beskrivna effekter kopplade till åtgärderna.

De administrativa cheferna börjar bli utbildade och införstådda med sina uppdrag. Förvaltningen förväntar att se en stor förbättring gällande upphandlingsområdet under 2019.

Åtgärder som planeras är utbildning i ledningsgrupper samt information löpande på Komin vid nytecknade avtal.

Årsplan för upphandling med planering för tre år ska tas fram i förvaltningen som ska lämnas till den centrala upphandlingsenheten för att möjliggöra hållbara avtal så att inköpsbehovet finns täckt av ramavtal.

- Nämnden bör stärka intern kontroll avseende direktupphandlingar

I intern kontrollplan för 2018 fanns en punkt avseende direktupphandling. En granskning gjordes mot bakgrund av risk för felaktiga direktupphandlingar på grund av att fastställda rutiner inte följs vilket kan leda till utbetalning av skadestånd och upphandlingsskadeavgift. Granskningsresultatet tyder på att rutinen inte är fullt ut känd och implementerad inom förvaltningen än.

I intern kontrollplan för 2019 finns en punkt avseende avtalstrohet/upphandling.

Granskningen kopplat till intern kontroll 2018 visade att följsamheten av förvaltningens rutiner var låg gällande dokumentation och diarieföring av direktupphandlingar. Det gick därmed inte heller att utläsa om en konkurrensutsättning gjorts.

Granskningen gjordes på fakturor för första halvåret 2018. Under våren 2018 har en lathund kring direktupphandlingar publicerats på Komin för att underlätta för verksamheterna. Lathunden har kommunicerats via förvaltningens nyhetsbrev Kortnytt som mejlas till förvaltningens alla medarbetare.

För en god följsamhet av förvaltningens rutiner behöver åtgärder fortsatt ske i form av implementering av stärkt kontrollrutin samt riktade informationsinsatser.

Planerade åtgärder är riktade utbildningsinsatser gentemot skolornas ledningsgrupp och beställare samt regelbunden granskning och systematisk uppföljning av verksamheternas inköpsmönster.

Uppdatering av inköpsrutiner och riktlinjer för direktupphandling.

- Nämnden bör säkerställa att det finns en ändamålsenlig uppföljning avseende direktupphandlingar

En uppföljningsstruktur avseende avtalstrohet och direktupphandling har tagits fram och följs dagligen. Den nya strukturen innebär analys av inköp i Qlik View samt kontroll av den dagliga utbetalningslistan där kontakt med verksamheten tas vid varje avvikelse mot riktlinjerna. Kamrer och redovisningsenheten är förutom upphandlingscontrollern delaktiga i arbetet gällande utbetalningslistan. Då det i förvaltningens rutin för direktupphandling beskrivs att diarieföring ska ske av direktupphandling och att diarienummer ska skrivas under fakturan i ekonomisystemet kontrolleras även detta.

Effekt av vidtagna åtgärder är att kulturen som tidigare fanns inom inköpsområdet i förvaltningen har avtagit och man kan se att verksamhetens köpbeteende ändras då de har större tillgång till stöd och för att de kontaktas vid varje avvikelse.

Förvaltningen bedömer att genom konsekvent hålla sig till den nya uppföljningsprocessen av avtalstrohet kommer inköpsbeteendet ändras under 2019. Genom att vara konsekvent i arbetssättet med kontroll och uppföljning och direktkontakt med verksamhet bidrar det till en ökad förståelse och prioriteringsordning.

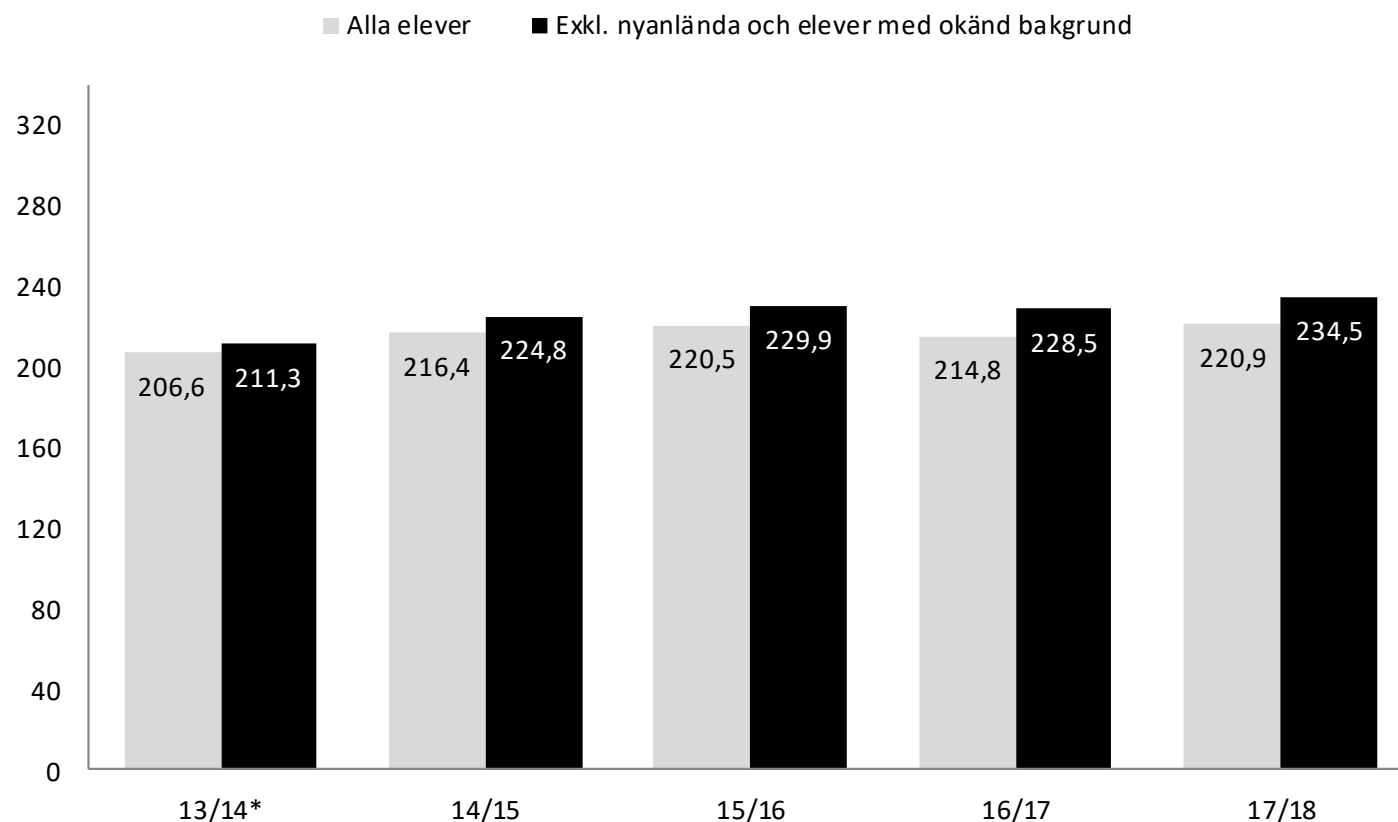
Bilaga 4-Nyckeltal

Tabell 4.1 Personalstatistik

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Antal anställda omräknade till heltid *	5 209	5 520	5 754,1
Kvinnor, andel i %	71,0	70,3	71%
Personal med utländsk bakgrund, andel i % **	31,3	32,8	33,2
Total sjukfrånvaro i %	4,9	5,1	5,05
Personalomsättning i %	16,1	14,6	12,9

Källa: stadskontoret

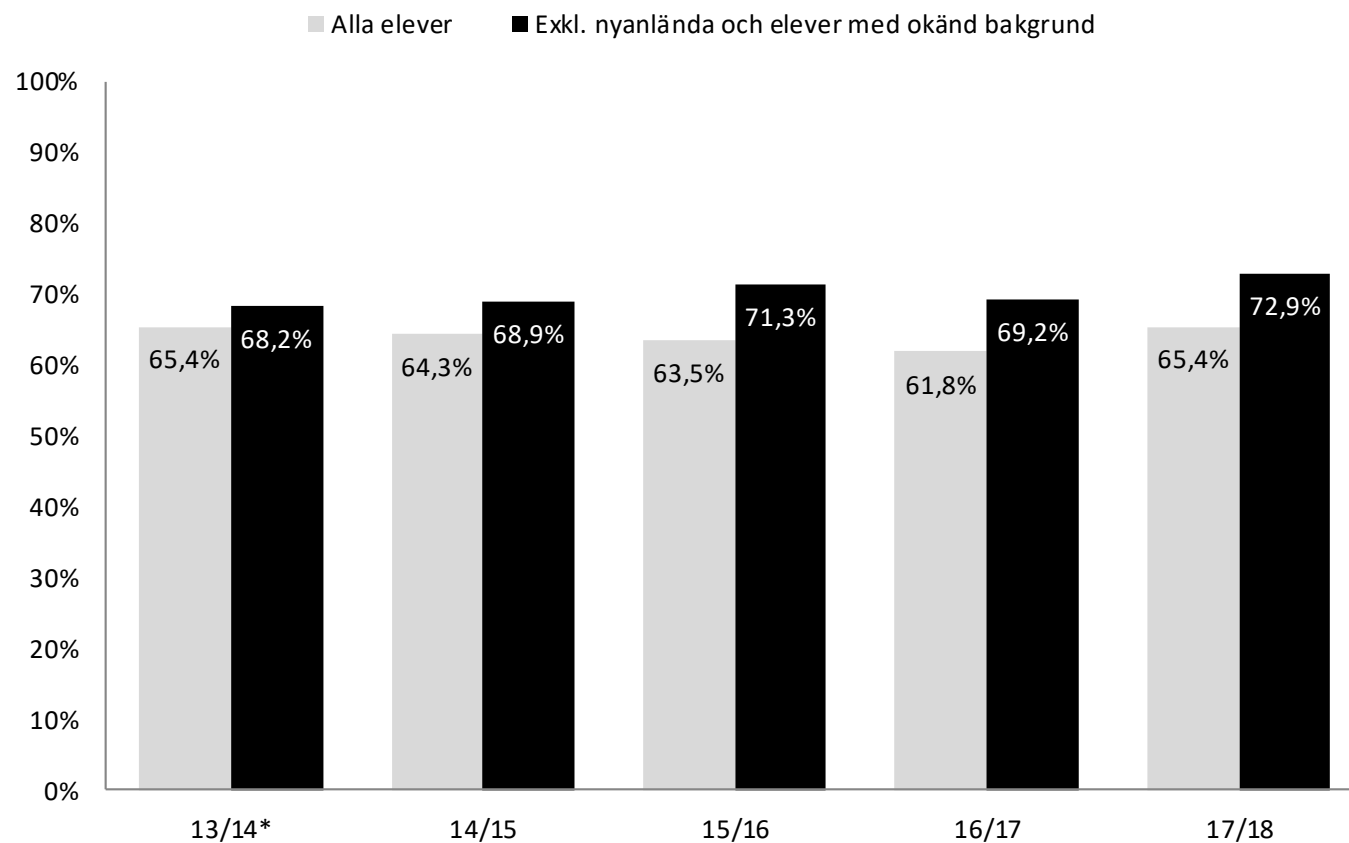
Tabell 4.2 Genomsnittligt meritvärde årskurs 9 Malmö kommunala skolor år 2014–2018

Källa: Skolverkets databas SIRIS.

Not: * Meritvärde beräknas utifrån 16 ämnen läsåret 13/14. Fr.o.m. 14/15 beräknas meritvärde utifrån 17 ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått lägst betyget E i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått lägst betyget E i minst ett ämne. Elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår ej. Nyanlända elever har kommit till Sverige de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svenska skolsystemet tidigare. Här ingår även elever med okänd bakgrund, dvs. elever som saknar personnummer. Att personnummer saknas kan t.ex. bero på att eleven inte är folkbokförd i Sverige. 13/14 är resultaten endast exklusive nyanlända elever.

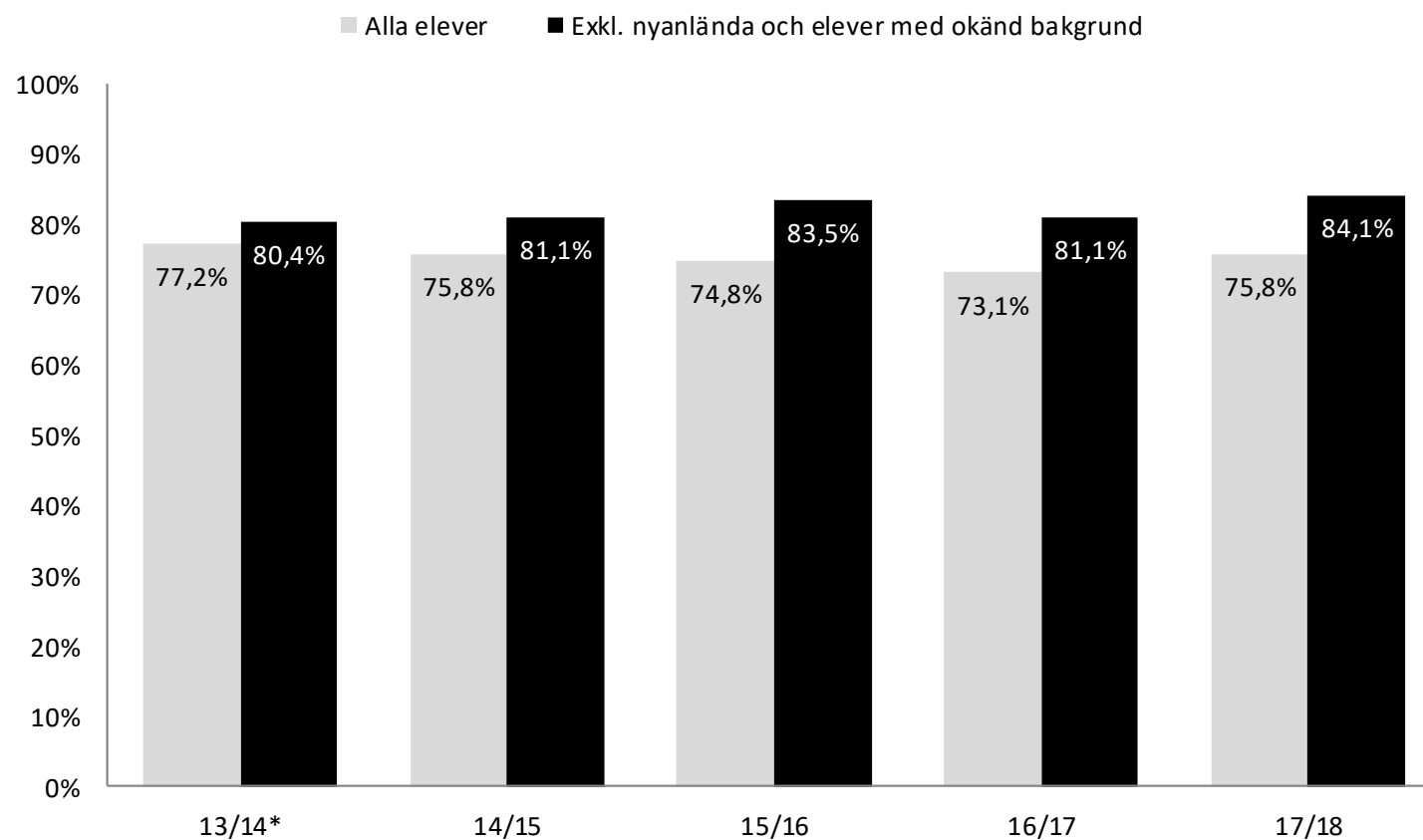
Tabell 4.3 Andel (%) elever som nått målen i alla ämnen årskurs 9 Malmö kommunala skolor år 2014–2018

Källa: Skolverkets databas SIRIS.

Not: * Nyanlända elever har kommit till Sverige de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svenska skolsystemet tidigare. Här ingår även elever med okänd bakgrund, dvs. elever som saknar personnummer. Att personnummer saknas kan t.ex. bero på att eleven inte är folkbokförd i Sverige. 13/14 är resultaten endast exklusive nyanlända elever.

Tabell 4.4 Andel (%) elever behöriga till gymnasiet årskurs 9 Malmö kommunala skolor år 2014–2018

Källa: Skolverkets databas SIRIS.

Not: * Nyanlända elever har kommit till Sverige de senaste 4 åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svenska skolsystemet tidigare. Här ingår även elever med okänd bakgrund, dvs. elever som saknar personnummer. Att personnummer saknas kan t.ex. bero på att eleven inte är folkbokförd i Sverige. 13/14 är resultaten endast exklusive nyanlända elever.